[…]EGENDE JAARGANG No. 1780

De Arubaanse Courant

Abonnementsprijs fl. 1.50 per maand - fl. 4.00 per kwartaal. — Bureau voor San Nicolaas: Aruba Drukkerij, Radgerstraat 5 - Tel. 5072.

NIEUWS EN ADVERTENTIEBLAD VOOR ARUBA

Bureau voor Oranjestad: Aruba Boekhandel Gebr. de Wit, Nassaustraat - Tel. 1273, Oranjestad. — Reductie en uitgave Aruba Drukkerij, Gebr. de Wit, Aruba.
Drukkerij „De Stad" N.V.

HET VREEMDE CONFLICT

Het is wel duidelijk dat de Westerse mogendheden door de loop van het Koreaanse conflict voor bijzonder moeilijke vragen zijn gesteld.

Het Westen heeft, toen de Noord-Koreanen Zuid-Korea gingen aanvallen, zich daartegen te weer gesteld en het heeft Zuid-Korea weer op de Noord-Koreanen heroverd.

Iedereen begreep dat dit conflict maar niet een locaal conflict was van Noord-Koreanen tegen Zuid-Koreanen. Daar zat meer achter. Men wist dat de hand van Moskou in het spel was. Het Noordkoreaanse leger was door Russen bewapend. Noord-Korea was door de Russen bezet geweest en de Russen hadden daar een communistische regering georganiseerd. Geheel volgens het recept van alle Russische satelliet-staten.

De oorlog begint en de oorlog wordt door de satelliet verloren. Men kon het zien aankomen en niemand, noch Rusland, noch China verroerde een vin.

Men zou zeggen: Rusland laat de satelliet schieten. En als Noord-Korea nagenoeg helemaal bezet is en als de Jaloe, de grensrivier tussen Korea en China, zowat bereikt is, dan komen ineens de Chinezen tussenbeide.

China zegt dan: Wij dulden niet dat de Amerikanen dit buurland van China bezetten, want dit betekent ook het begin van een aanval op China en de Amerikanen moeten Azië uit. Daarbij spreken ze ook over Formosa en zelfs over de Philippijnen.

En het gevaar, dat door deze gang van zaken ontstaan is, is dat het Koreaanse conflict zich ontwikkelt tot een Amerikaans-Chinese oorlog.

In het begin van het Koreaanse conflict was men beducht dat het zou kunnen uitgroeien tot een Amerikaans-Russisch conflict. Maar nu dreigt een Amerikaans-Chinees conflict.

Is dat niet hetzelfde? Rusland heeft een verdrag met China tot militaire bijstand. Rusland heeft ongetwijfeld grote invloed op China. Rusland en China vormen één communistische, één anti-Westerse kongsi.

Aan de andere kant is China geen satelliet van Rusland. Daar is het te groot en te zeer zichzelf voor. De Chinese politiek heeft haar eigen wetten. En dat zijn geen Russische wetten. Dat blijft waar, ook al zien wij op het ogenblik een volkomen homogeniteit tussen de Russische en de Chinese politiek, in het optreden naar buiten.

Maar wij staan toch wel voor dit merkwaardige feit, dat, als indertijd de Noord-Koreanen met hun aanval op Zuid-Korea succes zouden hebben gehad, de Russen de baas zouden zijn geweest in geheel Korea en dat, als thans de Chinezen succes hebben en zij zouden zelfs tot over de 38ste breedtegraad trekken en de Amerikanen geheel uit Korea werpen, dat dan de Chinezen de baas zouden worden in geheel Korea.

Indien, waar de Britten op aansturen, een modus vivendi gevonden wordt waarbij Noord-Korea door de troepen der Verenigde Naties wordt prijsgegeven, maar waarbij Zuid-Korea vrij blijft, dan zou men de status quo ante hebben hersteld, met dien verstande, dat Noord-Korea dan in plaats van onder Russische, onder Chinese invloed komt te staan.

De reële zin van het Koreaanse conflict zou dan dit zijn, dat China Noord-Korea op Rusland veroverd had.

Dit zijn de overwegingen waarom er in Europa en met name in Groot-Brittannië mensen zijn, die geloven dat de Koreaanse kwestie nog voor regeling vatbaar is. De belangen liggen iets gecompliceerder dan men op het eerste gezicht zou menen.

PREMIER ATTLEE IN OTTAWA

OTTAWA, 11 Dec. - Minister Attlee heeft Zaterdag ongeveer vier uur nadat hij per vliegtuig uit New York te Ottawa was aangekomen, geconfereerd met Louis St. Laurent, de Canadese premier, over de crisis in het Verre Oosten. Na dit onderhoud, dat een half uur duurde, ging Attlee in bespreking met het Canadese kabinet. St. Laurent zeide na zijn onderhoud met Attlee: „Naar wat ik vernomen heb, zullen de Verenigde Naties niet uit Korea verdreven worden".
(R/ANP)

OPNIEUW RUST IN N.W.-KOREA

Weinig contact van de V.N.-troepen met de vijand

Massale troepenbewegingen waargenomen

TOKIO, 11 December. — Zondagavond werden communistische troepen waargenomen op slechts 48 km van de 38ste breedtegraad. Zij bewogen zich naar het Zuiden. Men weet niet, of deze troepen deel uitmaken van de Chinese hoofdmacht of guerillastrijders zijn. Zij maakten geen contact met eenheden van de verbonden troepen, die thans in hoofdzaak ten Zuiden van de breedtegraad liggen.

Aan het Noordwestelijke front was het opnieuw geheel rustig, doch rapporten van waarnemers uit de lucht spreken van massale communistische troepenbewegingen om het vacuum op te vullen, dat de verbonden troepen door hun terugtocht hebben geschapen. Verkenningsvliegtuigen hebben langs de hoofdweg uit Mandsjoerije zware concentraties van troepen en materieel waargenomen. Ook langs de Jaloe.

Volgens piloten is de hoofdmacht van de tegenstander nog niet in Pjongjang. Wel stootte men bij het vliegveld van de stad op sterk luchtdoelgeschut.

De troepen der Verenigde Naties maken weinig contact met de tegenstander. De Amerikaanse mariniers en infanteristen, die zich een bloedige weg gebaand hebben van het reservoir van Tsjosin naar de kust, hebben meer dan 5.000 man aan doden en gewonden verloren. De Amerikaanse mariniers, die in Hamhoeng zijn aangekomen, hebben het eerste verslag uitgebracht over de dramatische strijd van twee weken om uit de omsingeling te breken.

Een woordvoerder van het Tiende Korps zeide, dat de terugtocht van de achterhoede vertraagd werd door vijandelijk vuur. Piloten meldden, dat honderden vluchtelingen de mariniers op de voet volgden van Kotori naar Hamhoeng. Een woordvoerder van de mariniers verklaarde, dat de Chinese communisten in het gebied van het stuwmeer van Tsjosin naar schatting 20.000 man aan doden hebben verloren in de strijd tegen de mariniers. Hierbij zijn 5.000 man begrepen, die door acties van de verbonden luchtmacht zijn gesneuveld.

Volgens een communiqué van de luchtmacht te Tokio, hebben vliegtuigen van de Verenigde Naties Zondag bij aanvallen van kust tot kust de Chinese communisten zware verliezen toegebracht. Zij verloren bijna 2.000 man. Een eskader Republic Thunderjets is aan de Amerikaanse vijfde luchteenheid aan de strijd in Korea.

REMEMBERANCE MASS FOR SAILORS

Wednesday, Dec. 13th. there will be said a Holy Mass at 6 o'clock in the morning at The Saint Theresia Church San Nicolas.

Everybody who can attend this Mass is hereby kindly invited.

V.S. BEPERKEN VERBRUIK VAN NIKKEL EN ZINK

De Amerikaanse regering heeft per 1 Januari het civiele gebruik van nikkel en zink sterk beperkt, doch de onlangs opgelegde restricties ten aanzien van het gebrek van aluminium in industrieën, die niet voor de defensie werken, werden verzacht.

Met ingang van 1 Januari wordt het civiel verbruik van nikkel met 35% en van zink met 20% beperkt. Wat nikkel betreft, mag slechts een voorraad voor 30 dagen worden aangehouden en wat zink betreft voor 45 dagen.

Voor het eerste kwartaal van 1951 was het verbruik van aluminium met 35% besnoeid, doch deze maatregel is nu tot 1 Maart uitgesteld. In Januari moet het verbruik met 20% worden verminderd en in Februari met 25%. Daarna wordt de 35% van kracht.

Vermindering van het oorlogsgevaar?

Vermoedelijk geen overschrijding van de 38ste breedtegraad

Oplossing van de Koreaanse kwestie door de nieuwe resolutie van 13 Aziatische landen?

LAKE SUCCESS, 11 December. - De dertien Aziatische en Midden-Oostelijke landen, die een beroep op de Chinese regering hebben gedaan om de 38ste breedtegraad in Korea niet te overschrijden, zijn Zondagavond voor een spoedzitting bijeengeroepen. De Indiase delegatie te Lake Success had nieuwe instructies van haar regering gekregen, die, naar men gelooft, voldoende bemoedigend zijn om de spoedzitting te rechtvaardigen. De spoedzitting werd bijeengeroepen om de laatste hand te leggen aan de resolutie, waarin, naar men aanneemt, tot onmiddellijk staken van het vuren aan de breedtegraad en de vestiging van een gedemilitariseerde zone langs de breedtegraad hangende de onderhandelingen zal worden opgeroepen.

Ofschoon de regering te Peking nog geen directe belofte gedaan heeft, dat zij haar troepen aan de breedtegraad zal laten halt houden, zijn er sterke aanwijzingen, dat zij dit zal doen. Naar van betrouwbare zijde vernomen wordt, zal Amerika zich niet tegen de resolutie verzetten, als zij ten minste geen aspecten in zich bergt, die lijnrecht tegenover de verklaring van Truman en Attlee staan. De toelating van Peking tot de Verenigde Naties als voorwaarde voor het houden van besprekingen over Korea zou Amerika b.v. niet aanvaarden.

Rau heeft behalve met de Amerikaanse en de Britse delegatie nogmaals een bespreking met Woe gehad. Vandaag zullen de vertegenwoordigers van alle landen, die het plan steunen, vergaderen om de definitieve vorm van de resolutie op te stellen. Mogelijk zal het voorstel Dinsdag in de politieke commissie worden ingediend, aldus Rau.

Woe had, zo verklaarde Rau, geen commentaar op het voorstel tot het staken van het vuren gegeven, aangezien hij nog geen instructies uit Peking had ontvangen.

Sir Benegal Rau verklaarde Zondagavond aan de pers, dat Woe hem gezegd had, dat de Verenigde Naties door de gebeurtenissen zullen kunnen vernemen, welk antwoord de Chinese Volksrepubliek op de oproep wenst te geven. Rau achtte het feit, dat de Chinezen tot dusverre de breedtegraad niet hebben overschreden, bemoedigend. (R/ANP)

DE VERLOREN GEACHTE LEGERGROEP THANS IN VEILIGHEID

TOKIO, 11 December: De Amerikaanse mariniers, de 7e divisie en de Engelse commando-troepen hebben na een doorbraak door de hen omsingelende vijand heen het gebied van Hamhoeng aan de Oostkust van Korea bereikt. Het betreft hier meer dan 15.000 man en zij bevinden zich thans in veiligheid. Tevoren had generaal Almond in een communiqué bevestigd, dat de eerste divisie mariniers ten Zuiden van het gebied van Tsjonsin contact hadden gekregen met de uit de richting van Hamhoeng naar het Noorden trekkende eenheden van een Amerikaanse infanterie-divisie. Het plaatsje Sinhoeng, 32 km ten Noord-oosten van Hamhoeng, werd zonder tegenstand door een Chinese vrijwilligers de achtervolgers van strijdmacht ingenomen. Volgens het communiqué van het Noordelijke leger wordt met behulp van „Chinese de terugtrekkende Amerikanen en Zuidelijken langs het gehele front voortgezet. In de week vóór 5 December werden 23.700 man verbonden troepen gedood, gewond of gevangen genomen.

Honderden angstige Koreaanse vluchtelingen betalen tot 200 dollar per persoon voor een gevaarlijke overtocht in de nacht naar Japan in volgeladen bootjes. Stromen rijke gezinnen uit regerings- en legerkringen komen in de kleine havens aan de Zuidkust van Korea bijeen om te trachten naar Japan te komen.

ER IS GEEN KORTE WEG NAAR DE VREDE ALDUS TRUMAN

WASHINGTON, 11 Dec.: — Truman heeft de Verenigde Staten in een brief gewaarschuwd, dat re geen korte weg naar de vrede zal zijn. Alle Amerikanen zouden zich dingen, die zij graag zouden willen hebben, moeten ontzeggen en alle officiële instanties moeten steunen om toekomstige problemen het hoofd te bieden. De president schreef de brief aan de voorzitter van het tweede jaarcongres van het democratische nationale comité, dat Dinsdag in New York wordt gehouden. De Democratische Partij, aldus Truman, was niet op voordeel voor de partij op die gebieden, die onze nationale defensie en onze betrekkingen met andere landen raken. President Truman sprak de overtuiging uit, dat het Amerikaanse volk „nimmer hechter verenigd is in vastbeslotenheid om onze eigen vrijheid te behouden, de bevriende landen te helpen hun onafhankelijkheid te bewaren en samen te werken om de vrede te verzekeren door internationale samenwerking. (ANP)

Resolutie van Wisjinsky

LAKE SUCCESS, 11 December: De Sowjet-minister van buitenlandse zaken, Wisjinsky, heeft Zaterdag bij de politieke commissie van de Verenigde Naties een resolutie ingediend, waarin wordt aangedrongen op de onmiddellijke terugtrekking van alle buitenlandse troepen uit Korea en waarin wordt aanbevolen, dat het Koreaanse volk zelf zijn problemen oplost.

Wisjinsky verklaarde, dat dit de enige manier was, waarop de vrede hersteld zou kunnen worden. Wisjinsky noemde de schattingen van de Verenigde Staten en de commissie voor Korea van de sterkte van de Chinese communistische strijdkrachten aldaar, nonsens. Hij hield vol, dat de Chinese militairen in Korea vrijwilligers zijn. Hij betoogde, dat de interveniërende Chinezen geheel handelen volgens de voorzieningen en de bestaande beginselen van het internationaal recht, welke „aan particulieren van een neutraal land toestaan het gebied van een oorlogvoerende mogendheid binnen te komen". Hij beriep zich op de Haagse Conventie van 1907.

De Indiase gedelegeerde Rau heeft aan de pers verteld, dat uit de besprekingen met communistisch China de gevolgtrekking kan worden gemaakt, dat Peking een zorgvuldige beschouwing wijdt aan het beroep der 13 landen om zijn stijdkrachten bij de 38ste breedtegraad halt te doen houden. In een nieuwe bespreking met Woe Hsioe Tsjoean, de leider der Chinese communistische delegatie, had Rau geen rechtstreeks antwoord ontvangen op dit beroep. Rau bevestigde, dat zijn delegatie overwoog in de politieke commissie een voorstel te doen naar aanleiding van zijn besprekingen met Woe, doch hij wilde niet zeggen, of die resolutie een amendement op de zesmogendheden-resolutie zou zijn. Op de vraag of hij hoopvol was gestemd was ten aanzien van het resultaat, antwoordde Rau: „Hoopvol is een te sterk woord. Ge zoudt kunnen zeggen, dat ik de hoop niet heb opgegeven".

Zaterdagavond hadden Woe en Trygve Lie een onderhoud, naar verluidt op initiatief van Woe. Zij bespraken „algemene aangelegenheden en praktische onderwerpen", aldus de persafdeling van de V.N.

Naar aanleiding van het bericht, dat Peking voor een ronde tafelconferentie voelt, interpreteren waarnemers de voorwaarde voor deelneming op voet van algehele gelijkheid als een eis van toelating van communistisch China tot de Verenigde Naties. (R/ANP)

NOBELPRIJZEN UITGEREIKT

OSLO, 11 December: Onder grote belangstelling is Zondag te Oslo de Nobel-prijs voor de vrede uitgereikt aan dr Ralph Bunche, de vroegere bemiddelaar van de Verenigde Naties in Palestina. Onder de aanwezigen bevonden zich Koning Haakon, Kroonprins Olaf, Kroonprinses Marthe en Prinses Ragnhild. Voorts waren er premier Gerdhardsen, en vertegenwoordigers van de Noorse regering, het parlement, de strijdkrachten en het corps diplomatique. Tot de genodigden behoorden ook Amerikaanse legerofficieren en lagere militairen en hun echtgenoten.

In een kort dankwoord schetste Bunch in de eerste plaats de grote betekenis van de prijs, niet alleen voor hemzelf, maar ook voor alle niet-blanke volken. Bunche bracht hulde aan de nagedachtenis van Graaf Bernadotte en de leden van de verzoenningscommissie voor Palestina, van wie tien hun leven hebben gelaten.

De waarde van de Nobel-prijs bedraagt dit jaar 164.303 Zweedse kronen (ongeveer 55.670 Cur. guldens).

Later reikte Koning Gustaaf te Stockholm de Nobel-prijzen voor natuurkunde, medicijnen en literatuur uit aan de Britse prof. Cecil Powell en Hench, de Zwitserse medicus prof. Tadeus en de Britse filosoof Bertrand Russell. De Amerikaanse schrijver Faulkner kreeg de Nobel-prijs voor literatuur van het vorige jaar.

Sinds Noorwegen in 1905 zijn onafhankelijkheid verkreeg wordt de Nobel-prijs voor de vrede steeds in Noorwegen uitgereikt en de andere prijzen in Zweden. (R/ANP)

OVERSTROMINGEN IN PANAMA

PANAMA, 11 Dec.: — Bij de overstromingen in de Panamese provincie Darien zijn totnogtoe 11 personen om het leven gekomen. Verder wordt gemeld, dat er acht worden vermist. Er zijn talrijke gewonden en 3.000 daklozen. (R/ANP)

POLITIEK WERELDOVERZICHT

Militair of politiek front voor Korea?

We behoeven ons niet met de details in te laten. Het is met MacArthur als met die historische veldheer Marlborough, van wie het bekend is, dat er elke keer een nieuwe mededeling kwam, wanneer de oorlog ten einde zou zijn. „Marlborough s'en va t-en guerre", het leuke Franse liedje, onstond toen. Ook van de Koreaanse oorlog kan men zeggen, dat er elke keer werd medegedeeld wanneer de veronderstelde overwinning zou worden behaald. Maar die victorie kwam niet. Soms leek het er op, zoals Napoleon tijdens zijn Russische krijgstocht soms aardig leek te winnen. Maar al herhaaldelijk kwam er dan opeens een kink in de kabel.

Die kink heet vandaag de dag China.

En nu het militair getij zo slecht verloopt, beproeft men het aan het politieke front. Al blijven de militaire gebeurtenissen natuurlijk haar invloed doen gelden op wat er politiek tot stand komt (of niet).

Is de communistische dag al daar?

Wij doen er goed aan de gebeurtenissen in Korea, hoe ver ook van ons verwijderd, niet te licht op te vatten. Al lijkt het ons, dat wij hoe realistisch wij in dezen ook dienen te zijn, niet mogen vervallen tot pessimisme. Aan een algemene wereldbrand geloven wij momenteel niet.

Of die wereldbrand aanstaande is, hangt alleen af van de kwestie, of de communistische bent zich in staat acht momenteel reeds de wapenen tegen de democratisch geregeerde landen op te vatten. Of het communisme dus reeds denkt voldoende sterk te zijn om dat te doen, wat Lenin zelf in de doctrine van het communisme besloten heeft, nl. de verovering van de wereldheerschappij. Vroeg of laat komt die dag, tenzij de oppositie d.w.z. de democratie, de beschaving in staat is, voordien het communisme te onthalzen.

Als het communisme werkelijk denkt in staat te zijn tot de greep naar de macht, dan helpt geen militair of politiek front meer om de Wereldoorlog III te keren. Korea blijft dan een zijterrein, want wij geloven dat Azië in Wereldoorlog III wel een van de allerbelangrijkste centra van de krijg zal worden. Met als pendants Europa en de Levant. Maar in en om Azië allereerst. Wij voor ons zijn daarom geneigd te geloven, dat zo vast het staat dat alle landen van die gevaarzone in een eventuele derde wereldoorlog betrokken zullen moeten raken, het even dubieus is of wij er hier op het Zuidelijk deel van het Westelijk halfrond veel van zullen merken. Althans in militair opzicht, want economisch zal de oorlogsdruk hier uiteraard bijzonder sterk gevoeld worden, zijnde een van de weinige gebieden waar nog normaal kan worden gewerkt.

Is de kans op Wereldoorlog III de enig mogelijke?

Toch zeiden wij hierhoven reeds, dat men bij alle realisme (het voorzien van het betrekkelijk spoedige uitbreken van Wereldoorlog III) toch een open oog moet houden voor andere mogelijkheden. Anders doen wij dom.

Zo'n andere mogelijkheid is bijvoorbeeld een officiele veroordeling door de V.N. van Sowjet-China, indien China zijn troepen niet terug trekt. In dat geval zou er een oorlog of hoe men het noemen wil, ontstaan tussen de V.N. en China. Practisch zou dit meebrengen, dat de Verenigde Staten met China in oorlog zouden komen, want de deelneming van de andere landen, o.a. Nederland, aan de oorlog in Korea is zuiver symbolisch. Die paar soldaten en schepen tellen amper mee.

Men zal wel alles doen om dit te voorkomen. Amerika zou ver van huis moeten vechten en vanzelfsprekend zou het de Europese landen (die feitelijk stuk voor stuk er zowel militair als economisch zeer slecht voorstaan) moeten vragen mee te doen. In het gunstigste geval zou Amerika alle militaire hulp die het thans aan Europa geeft, moeten sturen naar Azië. Europa zelf zou dan maar al te bloot liggen. En volgens James Reston beschouwt Amerika Europa nog steeds als het vitale punt in de strijd tegen het communisme. Bovendien is zo'n Chinese oorlog volslagen zinneloos. China is zulk een grenzenloos gebied en het heeft zulk een enorm mensenmateriaal (1 op elke 4 bewoners van de aarde zou een Chinees zijn, heeft men wel eens berekend), dat een oorlog tegen China feitelijk nooit tot een eind zou komen. Terwijl tegelijkertijd de haard van het communisme, Moskou, vrij spel zou hebben in alle landen, wier handen gebonden worden door de oorlog in China. Churchill heeft kort geleden ook reeds gezegd, dat wij alles voor Europa bij elkaar moeten houden.

Laten schieten.

Natuurlijk zou men ook kunnen evacueren uit Korea. Het hele schiereiland dus overlaten aan de communistische invallers. Dit zou meteen het volledige echec van de V.N. zijn, die een half jaar geleden besloten een aangevallen democratische staat te beschermen. Zou men hiertoe besluiten, dan zou met de V.N. tevens de gehele Westerse democratie wel kunnen inpakken. Het communisme zou weten vrij spel te hebben. Het zou zijn, alsof wij een reprise gingen geven van wat wijlen de heer Chamberlain deed met zijn verzoeningspolitiek tegenover Hitler.

Het politieke front.

Tenslotte bestaat de mogelijkheid te pogen het geschil op politieke wijze te regelen door Zuid-Korea bezet te houden (de overschrijding van de 38e graad was immers de druppel die de emmer deed overlopen) en zo zijn prestige te redden. Hiertoe is men thans in Washington aan tafel gaan zitten en wij menen wel, dat dit de beste wijze zou zijn. Pogen Zuid-Korea te houden en ondertussen beproeven de rest langs diplomatieke wijze te redden.

Wij horen vaak opperen, dat het misschien maar het best zou zijn, nu meteen een oorlog met Rusland aan te gaan. „We hebben Hitler ook te lang laten begaan en hadden hem dan moeten pakken, toen hij nog zwak was", zegt men dan. Deze vergelijking raakt kant noch wal. Toen Hitler zwak was (1933-1936) viel die zwakte in de eerste plaats nog wel mee, maar bovendien stonden er zo al niet geweldig goed bewapende, dan toch redelijker wijze bewapende troepen tegenover. In 1945 na de Wereldoorlog II zijn alle landen ertoe overgegaan om tot herstel van hun gescheurde kleren, te beknotten op militaire budgetten. Dat was toen gezien niet onverstandig, maar omdat Rusland het niet deed en zich juist tot de tanden bewapende, blijkt nu, dat het aanvallen van Rusland onmogelijk is. Rusland is zwaar bewapend, de andere landen niet. Alleen China heeft wapenen en.... dat staat aan Ruslands kant.

BERTHA HERTOGH NAAR NEDERLAND?

SINGAPORE, 11 Dec.: De zaak Bertha Hertogh is tot morgen verdaagd. Het hof zal dan een uitspraak doen over de vraag, of Bertha met haar moeder naar Nederland mag vertrekken, dan wel of zij onder de jurisdictie zal moeten blijven van het Britse gerecht totdat het beroep is behandeld (dit zou mogelijk pas in Maart geschieden).

De Nederlandse consul-generaal heeft het hof verzocht Bertha naar Nederland te zenden voor een bezoek om te zien hoe zij het vindt. Zij zou dan aan de Engelse ambassadeur in Nederland kunnen zeggen, of zij in Nederland wil blijven of terugkeren naar Ahadi en Aminah.

Hedenmorgen verzamelden zich bij het gerechtshof duizenden Mohammedaanse demonstranten, die in botsing kwamen met de politie. De politie had de order om zo mogelijk geweld te vermijden. Toen zij kort na één uur de toestand meester scheen, werd een steen geworpen, die het raam van een passerende auto raakte. De politie verzamelde zich op deze plek, waarna de menigte tot de aanval overging. Een regen van projectielen kwam op de politie neer. Toen het er naar uit zag dat de menigte de politie zou overmeesteren, kon deze zich, met knuppels zwaaiend uit de voeten maken. (R/ANP)

Lichamelijke opvoeding

van de Antilliaanse jeugd

door de Tukker.

De Goede Sint is weder vertrokken, doch niet voordat wij nog even over het hedendaagse probleem gesproken hebben. Rustig hebben wij met de oude man, alles wat de laatste jaren met betrekking tot de lichamelijke opvoeding van de jeugd is verricht, en hier bedoelen wij vóór de Arubaanse Jeugd, de revue laten passeren. Wij mogen dan niet ontevreden zijn, tenminste niet erg ontevreden. Er moet echter nog veel en veel meer worden gedaan.

Ondanks het feit, dat de sport op Aruba in alle districten wordt beoefend, dat wekelijks jeugd-wedstrijden plaats vinden, dat enige aardige sportvelden door de Arubaanse Verenigingen spontaan en met eigen middelen werden aangelegd, werd er nog veel en veel te weinig voor onze Antilliaanse jongens gedaan. Tot op heden is het op Aruba niet mogelijk een buitenlandse vereniging te ontvangen wegens het gebrek aan een goed en degelijk sportstadion. De betrekkingen tussen Aruba en het buitenland moeten bestaan en welke op sportgebied zo hoog nodig zijn, kunnen niet worden onderhouden. Vanwege het gebrek aan een Sportstadion komen niet voldoende financiële middelen binnen om onze Arubaanse sportlieden naar het buitenland te zenden. Het resultaat zal uiteindelijk zijn, zo goed als geen sport- en vriendschapsbanden meer met het buitenland. Een deel der Ned. Antillen zal op dit gebied doodbloeden. Dit kan en mag toch niet gebeuren. Antillianen, onderschat het nadeel in dezen niet.

Veel hebben wij de laatste weken in dag- en weekbladen kunnen lezen over de grote nood welke in de Ned. Antillen heerst betreffende de lichamelijke opvoeding van onze jeugd.

Storm en alarmklokken werden geluid en zwaar geschut werd er afgevuurd, zodat de Statenzaal er van dreunde. Maar is dat wel voldoende? Komen wij zo tot het werkelijke doel? De oude grijze Heilige Man schudde bedroefd en medelijdend zijn hoofd. Wij vroegen naar de reden en hij antwoordde „Allemaal mooi en goed. maar waar het op aan komt is *samenwerking*". Gezamenlijk kan er voor de Ned. Antillen in dezen wat goeds tot stand gebracht worden. Men komt er hier niet met enige sportvelden op het rif en met *een* sportstadion op Aruba, hoe noodzakelijk dit ook is. Hier moet veel en veel meer gedaan worden. En dit is te bereiken door een gezonde samenwerking tussen de eilanden van de Nederlandse Antillen. Sport is geen politiek en heeft daar ook niets en niets mede te maken. Door het naar de achtergrond schuiven van Chauvinisme en dergelijke minder voor de sport bevorderlijke factoren zal men op de goede weg kunnen komen. „Ik ben er zeker van", aldus de oude wijze Man, „dat zodra een gezonde samenwerking op het gebied van sport en lichamelijke opvoeding van de jeugd tussen de Ned. Antilliaanse eilanden tot stand zal zijn gebracht, vele moeilijkheden welke thans in het bijzonder sportbevordering in de weg staat verdwenen zullen zijn". *Het gaat om de Antilliaanse jeugd, nietwaar?*

Nu, dan zonder wantrouwen gezamenlijk aan het werk. Samenwerking, gezamenlijk het doel trachten te bereiken, dat is wat hier nodig is. Het grote doel, *de sport en de lichamelijke opvoeding van de Antilliaanse jeugd te helpen*, zal dan zeker met voldoening bereikt worden.

Nogmaals, dit kan enkel bereikt worden door een gezonde, eerlijke samenwerking, gegrondvest op een basis van wederzijds begrip en vertrouwen.

SINTERKLAAS OP DE JULIANASCHOOL.

Toen wij Dinsdagmorgen toevallig voorbij de Julianaschool kwamen, begrepen wij dadelijk, dat Sinterklaas op dien morgen een bezoek aan deze school zou brengen.

De kleuters kwamen net uit de nieuwe school en gingen onder geleide van hun juffrouw naar de oude school. Vanaf het hek van deze school tot aan de gymnastiekzaal stonden de leerlingen uit de hogere klassen naast elkaar en vormden twee lange rijen waar tussen de vrolijke kleutertjes zich haastig voortbewogen. Onwillekeurig dachten wij even: Over tien jaar zullen deze kleintjes weder de plaats van de groten innemen". Nu gaan ze de gymnastiekzaal in en nemen vooraan plaats, de zaal is dan precies vol. Nog even drukt het Hoofd der School een paar leden van de Oudercommissie de hand en gaat dan naar buiten om te zien of de overige klassen (de school telt over de 600 leerlingen) zodanig zijn opgesteld, dat allen de aankomst van Sinterklaas kunnen gadeslaan. Op de bovengalerij van de oude school staat de Heer van Kuilenburg met zijn leerlingen. Het is of hij diep in gedachten is verzonken en nadenkt hoe hij later dit tafreel met zijn leerlingen zal uitbeelden. Een laatste blik naar de leerlingen van 5a, 6a en 6b, die tegen het hek van de nieuwe school staan en het Hoofd der School haast naar de ingang om Sinterklaas te begroeten, die in de mooie open auto van Mej. Sheila Lampe juist aankomt. Als Sinterklaas tussen de twee lange rijen van leerlingen doorwandelt ontgaat hem letterlijk niets. Een jongere zou hem die opmerkingsgave benijden. Even gaat hij zelfs door de rij heen om ginder een kleintje op Moeders arm een handje te geven. Onder vrolijk gezang van de kleintjes begeeft Sinterklaas zich tenslotte naar het hoge podium voor in de zaal, waar hij in een grote stoel plaats neemt, welke temidden van bloemen staat, die de kinderen voor deze speciale gelegenheid hebben meegebracht.

Sinterklaas vertelt nu het een en ander van zijn reis en als hij in het dikke boek leest, dat Piet voor hem nauwkeurig heeft bijgehouden, zien wij, dat de onderwijzeressen van de kleintjes het op deze dag extra druk hebben, ze zijn nerveus en veel meer kinderen dan gewoonlijk begeven zich naar de plaats waar „Koningen en Keizers" te voet gaan. Maar spoedig is de spanning gebroken, weldra blijkt, dat deze Sinterklaas de echte is, de goede Sinterklaas die zelfs de stoutste kinderen weet te vergeven als ze beterschap beloven. Ondertussen zijn de klassen 4 tot en met 10, naar de leslokalen gegaan en een ieder viert nu feest op zijn manier, sommigen kalm en rustig, anderen uitbundig. Bij onze terugkeer in de Gymnastiekzaal ging een luid gejuich op, toen de kinderen de talloze pakjes met lekkers en de cadeaux ontwaarden die Sinterklaas had meegebracht. Deze dag ging een ieder voldaan naar huis. Alle tassen bleven op school; een ieder was van buiswerk vrijgesteld.

Een woord van dank in de eerste plaats aan Sinterklaas en Piet om van het verre Spanje naar ons mooie eiland te komen en dan in de tweede plaats een bijzonder woord van dank aan het personeel der school voor het vele werk, dat zij hebben verzet. Zij deden het graag, het is ook een dankbaar werk voor de kleine kinderen een Sinterklaasfeest voor te bereiden.

LAGO SCHENKT Fl 10.000 AAN 101 WINNAARS VAN HAAR „ESSAY CONTEST"

Arubaan wint de hoofdprijs van Fl .1.000

„Op 8 December j.l. schonk de Lago op Aruba een bedrag van fl. 10.000 aan prijzen aan 101 winnaars van een wedstrijd die zij onder haar werknemers had laten houden in het schrijven van een korte verhandeling over kostenvermindering. Als winnaars werden beschouwd zij, die de beste verhandeling schreven over het onderwerp: „Hoe kan ik kosten helpen verminderen". De prijzen werden pleebtig uitgereikt door de Heer J. J. Horigan, President der Lago, in het nieuwe gebouw van de Lago Commissary. Tijdens het aanbieden van gelukwensen aan de 101 winnaars legde de Heer Horigan uit hoe de wedstrijd, die van 2 September tot 4 October duurde, tot onderling voordeel heeft gestrekt van de werknemers en de Maatschappij.

„Door de verrichting van zijn eigen werk grondig na te gaan en met het zoeken naar een manier om kosten te verminderen heeft de werknemer kunnen ontdekken hoe hij zijn arbeid gemakkelijker en doelmatiger kan verrichten", zei de Heer Horigan. „Het gevolg is dat hij thans de bevreding heeft te weten dat hij zijn werk nu beter doet dan vroeger. Van het standpunt der Maatschappij bekeken, hebben de „essays" bewezen dat vele werknemers van de Lago medewerken aan haar streven om kosten tot een minimum te beperken."

De Heer Horigan zei verder, dat er verhandelingen zijn ontvangen van mannelijke zowel als vrouwelijke werknemers uit allerlei werkkringen over de gehele raffinaderij; „zij hebben bewezen", zo sprak hij, „dat alle werknemers zich veel moeite getroost hebben bij het bedenken van een manier om de kosten van hun eigen werk te verminderen."

De hoofdprijs van de wedstrijd bedroeg fl. 1.000, met tweede prijzen van fl. 800 elk. De andere prijzen waren: 2 van fl. 600; 2 van fl. 400; 5 van fl. 200; 19 van fl. 100; 30 van fl. 50; en 40 van fl. 25.

Na de uitreiking van de prijzen aan de winnaars, werden verversingen verstrekt aan allen die bij de prijsuitdeling aanwezig waren. Behalve de essay-winnaars waren hierbij ook de leden van het hogere personeel en de vertegenwoordigers der verschillende afdelingen aanwezig.

Het doel van de kostenvermindering „essay contest", waaraan alle Lago werknemers, behalve het toezichthebbend personeel en andere leden van het hogere personeel,. konden deelnemen, was het stimuleren van werknemers tot het bedenken van een manier waarop zij kosten in hun eigen arbeid zouden kunnen verminderen. Kostenvermindering bij de Lago is sinds kort na de oorlog een onderwerp van groot belang geworden. De reden hiervan ligt in het feit, dat de olieindustrie wederom in hoge mate concurerend moet kunnen zijn sedert het einde van de laatste oorlog. Gedurende de oorlog waren kosten van ondergeschikt belang - het belangrijkste punt was toen om in de kortst mogelijke tijd producten te vervaardigen. Thans zijn de zaken weer tot een meer normale, d.w.z. meer concurerende verhouding teruggekeerd. Bovendien zijn de prijzen van benodigdheden en materialen voor raffinage scherp gestegen. Deze factoren hebben het nodig gemaakt dat de Lago naar wegen moest zoeken om op meer doelmatige wijze en zo goedkoop mogelijk te kunnen werken. Slechts wanneer dit bereikt is kan de Lago haar bedrijf op hoog niveau houden en aan het grootst mogelijke aantal mensen werk verschaffen.

Deze wedstrijd, waarmede fl. 10.-000 gemoeid ging, was eenvoudig een zaak van geld uitgeven met het doel daardoor geld te kunnen sparen. De Directie heeft het volste vertrouwen dat door de algemene belangstelling die door deze wedstrijd onder de werknemers is opgewekt, haar gehele personeel een belangrijke rol zal gaan spelen in haar streven tot het bereiken van kostenvermindering en grotere doeltreffendheid bij de uitoefening van haar bedrijf.

Na het uitreiken der prijzen hadden wij een kort onderhoud met de winnaar van de Hoofdprijs van fl. 1.000, de heer Lermiet E. Kock van Paradera. Het eerste wat wij hem vroegen was, of hij bij het indienen van zijn verhandeling van kostenvermindering enig idee had, dat hij wel eens de hoofdprijs zou kunnen winnen. Zijn zeer laconiek antwoord luidde: „Maar ja, natuurlijk, ik heb het juist daarom ingediend, ik wilde graag die fl. 1000 winnen". De Heer Kock is Vader van vijf lieve kleine kinderen en hij is van plan het geld goed te besteden en in de eerste plaats zijn vrouw en kinderen hierin te laten delen. Hij heeft reeds 17 dienstjaren bij de Lago. Ook wij voegen gaarne onze gelukwensen bij de vele, die hij reeds mocht ontvangen.

Het is een zeer goed idee geweest van de Directie van de Lago om de employees zo intens te betrekken in de resultaten van hun eigen werk.

GOEDKOPE KERST- EN NIEUWJAARSGESPREKKEN

De wnd. Directeur van de Landradio- en Telefoondienst bericht ons, dat van Maandag 18 December 1950 tot en met Zaterdag 6 Januari 1951 goedkope Kerst- en Nieuwjaarsgesprekken kunnen worden gevoerd met Nederland en Suriname (Nickerie en Paramaribo).

De dienst met Nederland is gesloten op 24, 25 en 31 December en op 1 Januari. In het verkeer met Nederland is de behandeling van zakelijke aangelegenheden en verlenging van de tijdsduur niet toegestaan.

Het tarief voor de Kerst- en Nieuwjaargesprekken bedraagt voor Nederland f. 7,50 voor een gesprek van 3 minuten. Voor Suriname (Paramaribo en Nickerie) bedragen de kosten f. 6 per drie minuten, iedere minuut meer 2 gulden.

Kerst- en Nieuwjaarsgesprekken kunnen worden aangevraagd bij de spreekcel van de Telefooncentrale aan het Wilhelminaplein (telefoon 1410) te Willemstad—Curacao en bij de telegraafkantoren te Oranjestad en St. Nicolaas op Aruba.

NOVEMBER 1950 DE NATSTE MAAND SIND 21 JAAR!

Aruba heeft een nieuw regenrecord gevestigd! Tegen het eind van Nov. van dit jaar, was het record jaar 1944 al geslagen. Dit jaar wordt het jaar waarin de meeste regenval geregistreerd werd sinds de 21 jaren, dat de regenval wordt bijgehouden.

Als het in December zo blijft regenen als het deed op 2 Dec. dan komt 1950 wel heel hoog aan de top te staan wat de regenval op Aruba betreft.

In November, viel er 8.88 inches regen, hetgeen bet totaal voor 1950 brengt op 32.16 inches. Het jaar-record is 31.19 inches, zodat dit al met bijna met 2 inches geslagen is en we hebben nog een halve maand voor de boeg.

O, o, dat droge Aruba, waar maar geen regen wil vallen en waar niets wil groeien!!

Men mag de schoolboekjes wel gaan veranderen!

KERSTFEEST VOOR DE ZEELIEDEN.

Wat een groot vorrecht genieten wij „mensen aan de wal" toch eigenlijk, dat wij altijd weer opnieuw in de gelegenheid zijn het Kerstfeest thuis met de onzen te kunnen vieren. En als wij dit voorrecht goed beseffen, dan zullen wij tevens zien wat de zeelieden missen, die bijna nooit hun Kerstfeest thuis met Moeder en de kinderen kunnen vieren.

In een Japans Gevangenkamp hadden wij een oudere vriend, die reeds 33 jaar zeeman was en die 28 jaar getrouwd was. Van die 28 jaren was hij precies 2½ thuis geweest en had hij 3 Kerstfeesten met vrouw en kinderen kunnen vieren.

Daarom zijn wij verheugd, dat het Zeemanstehuis in San Nicolaas ook dit jaar weer Kerstfeest voor de Zeelieden zal organiseren. De altijd weer ijverige heer Verkruissen en niet te vergeten zijn echtgenote zijn al weer druk aan het voorbereidingen treffen om straks de zeelieden een gezellig Kerstfeest te geven en hen iets terug te geven wat het grote gemis, dat zij hebben. Op Eerste Kerstavond zal er een concert gegeven worden, hierbij zal het Aruba Jeugdorchest onder leiding van Frere Andreas medewerking verlenen. Op 26 December zal er een gezellige avond georganiseerd worden. Elke zeeman zal een geschenk ontvangen, denkt U niet, dat er zulke avonden weinig zeelieden zijn, vorig jaar waren er een kleine 200! Zij die iets voor dit mooie doel, de zeelieden een Kerstfeest aan te bieden willen bijdragen kunnen hun giften in natura afgeven aan het Zeemanstehuis te San Nicolaas.

Gedenk onze trouwe zeelieden, die ver van huis hun plicht hebben te vervullen en ook nu weer ver van huis dit zo mooie en intieme Christelijke Feest moeten vieren.

Maak U zelf gelukkig door anderen gelukkig te maken!

MUZIEKCURSUS TREKT

Maandagavond is de heer J. Droog zijn aangekondigde muziek-cursus voor volwassenen begonnen. Er bestaat veel belangstelling voor deze cursus en de eerste avond gaf de heer Droog reeds blijk dermate te boeien, dat wij reden hebben succes te verwachten.

Wie tot nu toe nog aarzelde, kan zich deze week nog met de heer Droog in verbinding stellen.

FAMILIE OETHOF OP ARUBA

De heer Oethof van de Gouvernements-accountantsdienst arriveerde per Oranjestad op Aruba voor dienstzaken. Voor mevrouw Oethof, die haar gemaal vergezelt, is dit een vacantie van ongeveer drie weken.

MEVROUW LUYENDIJK AANGEKOMEN

De echtgenote van de heer Luyendijk van het Kadasterkantoor alhier is dezer dagen met de Oranjestad op Aruba aangekomen. De heer Luyendijk is reeds twee jaar op Aruba werkzaam. Voorafgegaan door de heer Prins verwelkomde de staf van het Kadaster mevrouw Luyendijk.

BARTELS TERUG VAN SAN JUAN

Dezer dagen keerde de nijvere secretaris van de Arubaanse Touristencommissie, de heer E. Bartels, terug van San Juan, P.R., waar hij het Caraibische toeristenverkeer besprak op de aldaar gehouden conferentie.

KERSTPARTIJ VOOR AMBTENAREN

Evenals elk jaar zal de Lago ook dit jaar weer een Kerstcocktail houden voor de ambtenaren. Deze avond valt dit jaar op Dinsdag 19 December.

ROTARIANS NAAR PALM BEACH

Op Zaterdag 16 December zal de Rotary een combinatie Sinterklaas-Kerstfeest houden op de Palm Beach.

Gasten zijn welkom en iedereen wordt verondersteld een cadeautje voor één medelid mee te brengen. Men verwacht een 200 gasten. Het festijn vangt aan om 8 uur met een cocktail.

B. TEAGLE TERUG

De bekende Public Relations-man van de Lago de heer B. Teagle, keerde deze week terug te St. Nicolaas. De heer Teagle woonde in Genève de 3e zitting van het Petroleum-Comité van de Intern. Arbeids-Organisatie bij.

VERZEKERINGSBANK „DE NIEUWE EERSTE NEDERLANDSE" N.V.

Uit het ons toegezonden jaarverslag over 1949 van bovengenoemde Maatschappij nemen wij enkele belangrijke cijfers over:

In 1949 werd aan ontvangen premie ƒ 2.329.675.— meer gebracht dan in 1948 en de totale premie-ontvangst bereikt een bedrag van ƒ 12.612.668.— hetgeen het hoogste premie-inkomen is dat ooit in enig boekjaar werd bereikt. Uit een vergelijkende staat blijkt verder dat de Maatschappij in de jaren na den oorlog zeer sterk vooruitgegaan is en dat het premie-inkomen over 1949 meer dan het 3-voud van het gemiddelde premie-inkomen in de jaren 1939-1944 bedraagt.

Blijkens de balans beschikte de Maatschappij op ultimo van het boekjaar 1949 boven haar actuariële en andere veilig berekende technische reserves ten belope van ƒ 6.731.306.— over extra waarborgen tot een bedrag van ƒ 4.350.—. Uit deze cijfers blijkt overduidelijk dat bij de Directie van de Maatschappij de belangen van haar verzekerden op het eerste plan staan, want met een dergelijke reserve zijn juist de belangen van verzekerden in de eerste plaats gediend, terwijl uit de overige cijfers die het jaarverslag biedt blijkt dat de financiële positie van de Maatschappij kerngezond is.

Het verslag maakt verder nog melding van de opening na den oorlog van nieuwe kantoren te Paramaribo, de Nederlandse Antillen en België, terwijl van de toelating in Venezuela waarvan kortelings melding werd gemaakt de verwachtingen hoog gespannen zijn.

JAPAN DENKT NIET AAN HERBEWAPENING

De Japanse regering is niet voornemens een nieuwe herbewapeningspolitiek te voeren en zal geen Japanse vrijwilligers naar Korea of elders zenden om deel te nemen aan een „buitenlandse" oorlog, verklaarde minister-president Josjida in antwoord op in de Rijksdag te Tokio gestelde vragen.

„Wat president Truman enkele dagen geleden op zijn persconferentie mag hebben verklaard, de herbewapening is een aangelegenheid, die Japan n i e t aangaat", aldus Josjida.

De verklaring van de premier is bedoeld om de vrees in Japan weg te nemen, ontstaan door Trumans verklaring op een persconferentie, toen hem gevraagd werd of Japanse soldaten tegen de Chinezen gebruikt zouden worden en de president antwoordde „die brug zal gepasseerd worden wanneer men er arriveert".

Suriname's economie beweegt zich in stijgende lijn

Bauxietwinning wordt uitgebreid

„Niettegende de polit

„Niettegenstaande de politieke strubbelingen, die er zelfs toe hebben geleid, dat de bemiddeling der Nederlandse regering moest worden ingeroepen, is de economische ontwikkeling van Suriname zich in stijgende lijn blijven bewegen. De internationale situatie brengt met zich mede, dat de bauxietproductie zo hoog mogelijk wordt opgevoerd. De Aluminium Co. of America zal in 1951 het bedrijf van Paranam uitbreiden, aangezien er te Rosac, tegenover Paranam, nieuwe mijnen in exploitatie worden genomen. Ook worden aan Amerikaanse zijde grotere verschepingen van de Billiton Mij. verlangd.

De bauxietwinning is voor Suriname zoiets als een op goud gebaseerd pensioen voor een gepensionneerde. Zolang de bauxietmijnen in exploitatie zijn, is het land verzekerd van regelmatige inkomsten, die tot een verhoging van de welvaart bijdragen.

Helaas valt niet op elk gebied eenzelfde vooruitgang te constateren. Daardoor blijft de bauxiet de kurk waarop de Surinaamse economie drijft en deze eenzijdigheid is natuurlijk ongewenst. Daarom zullen alle krachten moeten worden ingespannen om ook de andere economische hulpbronnen tot ontplooiing te brengen. In dat verband is het verheugend, dat er van Nederlandse zijde zoveel belangstelling voor dit rijksdeel aan de dag wordt gelegd."

Gesprek met de heer O. R. G. Vervuurt

De heer O. R. G. Vervuurt, directeur van Vervuurts Banking Corporation, te Paramaribo, die dit in een in een interview met het Dagblad Trouw vertelde, toonde zich optimistisch over de economische ontwikkeling, maar ten aanzien van de politieke verhoudingen was hij somber gestemd. „Dat de mensen in Suriname maar niet willen begrijpen, dat zij met hun persoonlijke vetes de economische ontplooiing schaden. De vestiging van nieuwe bedrijven komt eerder tot stand in een geordende en rustige maatschappij," zo zeide hij ons tijdens een gesprek, dat wij met hem mochten hebben. De heer Vervuurt bevindt zich momenteel in ons land in verband met een periodieke zakenreis, waaraan tevens een korte vacantie is vastgeknoopt. Tijdens zijn verblijf in Amsterdam vertoeft de heer Vervuurt in het Amstel Hotel.

Wat de citruscultuur betreft is het goed de verwachtingen niet te hoog te spannen. De Surinaamse planters zullen alle krachten moeten inspannen om het product geschikt te maken voor de wereldmarkt. Daarbij zal men in het bijzonder moeten letten op de tegemoetkoming aan de wensen van de consumenten. De kwaliteit van het fruit is uitstekend, maar als het vloeipapiertje ontbreekt, is het lang zo aantrekkelijk niet als de citrusvruchten uit andere landen. Nu is er kortgeleden een verpakkingscentrale geopend, welke is uitgerust met de meest moderne machines. Er is veel geld aan uitgegeven en de leiding der centrale is in in goede handen. Of men er nu in zal slagen het fruit zodanig te verpakken als men het in Europa en in Amerika wil hebben, moet worden afgewacht.

Als het met de verpakking in orde is, blijft er nog de kwestie van de prijs bestaan. De planters zullen moeten inzien, dat het Nederlandse publiek niet bereid is om meer voor Surinaamse citrusvruchten te betalen dan voor die van andere herkomsten. De prijs moet gelijk komen te liggen met die van de wereldmacht, anders loopt het mis met de Surinaamse citrus-export. De planters zullen daardoor genoodzaakt worden hun kostprijs zodanig te drukken, dat de gemiddelde kostprijs van de wereld wordt bereikt.

Rijstproductie

De rijstproductie zal nog belangrijk worden opgevoerd. Momenteel heeft Suriname een export surplus van 5000 à 6000 ton, wat, gezien de situatie op de wereldmarkt, veel te weinig is. Als de rijstprijzen goed blijven kan er veel meer gedaan worden. Van betekenis is, dat onlangs een moderne rijstpellerij in bedrijf is genomen, terwijl eerlang nog een hypermoderne pellerij vlak bij Paramaribo gereed zal komen. De machines voor laatstgenoemd bedrijf zijn van Duits fabrikaat.

De indijking bij Nickerie zal een groot landbouwareaal ontsluiten. Zoals bekend, ligt het in de bedoeling daar Nederlandse boeren te vestigen, die een gemechaniseerd landbouwbedrijf zullen opbouwen. Ook zal er veeteelt komen, waardoor de zuivelproductie voor de voorziening van binnenlandse behoeften ter hand kan worden genomen.

Met de suikerindustrie gaat het niet naar wens als gevolg van een tekort aan arbeidskrachten. In de dertiger jaren waren de suikeronderneming Mariënburg (Ned. Handel Mij.) en Alliance suikeronderneming (dir. R. G. Vervuurt Jr.) in staat 15 tot 20 duizend ton suiker te exporteren. Nu komt het regelmatig voor, dat grote Voor een deel ligt dit aan het sterk gestegen verbruik per hoofd der bevolking (toenemende welvaart), maar anderzijds is het een gevolg van de afnemende productie. Ik heb gehoord, dat er plannen bestaan om de suikercultuur te gaan mechaniseren, maar of deze plannen verwezenlijkt worden, is mij niet bekend.

De houtindustrie heeft tegenslag on-September 1949. De Surinaamse gulden devalueerde niet en als gevolg daarvan is het hout vrij duur voor de wereldmarkt geworden. De kostprijs zal moeten worden verlaagd om de klappen op te vangen. Er zijn pogingen aangewend om een exportpremie te verkrijgen, doch dat is momenteel nog een onderwerp van bespreking. De industrie zal zichzelf moeten helpen door tijdig voorzieningen te treffen. Bruynzeel, die een prachtige fabriek in Suriname bezit, heeft getoond wat zij kan. Het afgeleverde product is van prima kwaliteit en vindt een goede afzet naar Nederland, Midden- en Zuid-Amerika en het Caraïbisch gebied.

De sociale positie van de arbeiders is in vele bedrijven aanzienlijk verbeterd door wettelijke voorschriften. Het is tekenend voor de mentaliteit der bevolking, dat dit weinig wordt gewaardeerd, omdat het bij de wet is voorgeschreven. Wel appreciëert de arbeider alles wat de werkgever zelf uit eigen beweging voor hem doet. Door opvoeding van de bevolking zal een verbetering van de arbeidsprestaties kunnen worden verkregen. Over het algemeen heeft men met gewillige mensen te doen. De kunst is om ze goed te behandelen.

Bijzonder trots is de heer Vervuurt op het moderne bankgebouw, dat zijn firma kortgeleden in gebruik heeft genomen. Het onderstuk is geheel in beton uitgevoerd en voorzien van de nieuwste snufjes. Vervuurt's Bankbedrijf heeft in het afgelopen jaar zijn vleugels verder kunnen uitslaan.

S. I. CARLSON

Detroit, September 27 S. I. Carlson, Nash export manager, and Donald Healey, managing director of the Donald Healey Motor Company of Warwick, England, announced today an arrangement for the manufacture by the Healey Company of a Nash-Healey sports car.

The new car will have the well known Healey suspension and body with the engine and other mechanical components to be manufactured in the U.S. by Nash, the announcement said.

The car was designed and will be built by the Healey Company. The car is modeled after the Nash- Healey sports car which made such a creditable record at the LeMans, France 24-hour endurance race last July. It will represent the latest expression of sports car styling and will be powered bassador engine fitted with aluminum head and dual carburetors. Overdrive will be standard on all units, giving a cruising speed of well over 100 miles an hour.

The car will be shown publicly for the first time at the Paris Automobile Show and later in the British Motor Show in London.

The arrangement provides for distribution by both the Healey Company and the Nash Motors Export Division in Great Britain and France and distribution by Nash Export Division in all other countries except the United States and Canada.

In making the announcement in England, Healey said. „I anticipate a very favorable market for this car because of its excellent performance and styling characteristics. We have incorporated in it the mechanical excellence of Nash products and our knowledge of sports car manufacture."

Delegatie van Surinaamse oppositie in Nederland

AMSTERDAM, 11 Dec.: — Hedenochtend is de delegatie van de oppositie in de Surinaamse Staten, bestaande uit de heren D. G. Findlay, J. A Pengel, I. Soemitra, H. A. W. Mohammedradja en H. F. R. Lim-A Po, alhier gearriveerd. In een gesprek met de pers op Schiphol gaven de leden van de delegatie commentaar op bij diens aankomst, waarin hij de oppositie verweten had, dat zij communistische strijdmethoden toepaste. Findlay zeide: „Wij moesten er om lachen. Als wij van communisme beschuldigd worden, moet er toch een basis voor zijn en deze is er zeker niet. In onze oppositie zijn verscheidene leden, die zeer gelovig zijn, en zij behoren zeker niet tot een partij, die het communisme hoe dan ook aanhangt.

Ik stel mij voor, dat de heer Lichtveld zijn argument gebruikt om in Nederland en Amerika een bepaalde indruk te maken". De heer Findlay zei voorts, dat de oppositie de moeilijkheden in Suriname liever binnenslands gehouden had. Toen Minister Van Maarseveen op het verzoek van de coalitie om toepassing van art. 174 in negatieve zin antwoordde, voelde de oppositie er niet veel voor naar Nederland te komen. De oppositie is namelijk van oordeel, dat toepassing van art. 174 de autonomie van Suriname in gevaar zou brengen en had, naar de heer Findlay verzekerde, een oplossing om de zaak in Suriname geregeld te krijgen. Zij wilde namelijk ontbinding van de Staten en nieuwe verkiezingen. „Minister Lichtveld", zo zeide hij, „voelde hier niet veel voor, waarschijnlijk omdat hij wel moet weten, dat de regering na nieuwe verkiezingen niet zou kunnen aanblijven. Wij als oppositie willen de volkswil laten spreken om te komen tot een meer democratische regering."

De delegatieleden verweten minister Lichtveld, dat hij „niet democratisch" is. Vooral wordt hem kwalijk genomen, dat hij eens gezegd zou hebben: „Wij moeten desnoods met ondemocratische middelen voor de democratie vechten". De heer Findlay bestreed de samenstelling van de delegatie der coalitie, die volgens hem alleen bestaat uit mensen, aan wie minister Lichtveld zijn wil kan opleggen.

De delegatie werd op het vliegveld verwelkomd door de heren G. B. Rebel van de afdeling voorlichting van MINUOR, mr dr R. H. Pos, de algemene vertegenwoordiger van Suriname in Nederland, en mr dr H. L. de Vries, gecommitteerde van Suriname in Nederland. (ANP)

RUST VOOR DE JAN EVERTSEN

'S GRAVENHAGE, 11 Dec.: — Vandaag is medegedeeld, dat de Nederlandse regering de vervanging overweegt van de Nederlandse torpedobootjager „Jan Evertsen" in de Koreaanse wateren door de torpedoboot jager „Jan van Galen", indien nodig in de komende lente. (ANP)

VENEZOLAANSE GEZANT IN NEDERLAND ZAL UITVAARTDIENST DOEN HOUDEN.

's-GRAVENHAGE, 9 Dec.: De Venezolaanse gezant zal 13 December in de St. Jacobskerk in Den Haag een uitvaartdienst doen houden ter nagedachtenis van de overleden president van Venezuela, die zal worden bijgewoond door leden van het hof, de Nederlandse regering, het internationale Hof van Justitie en verdere hooggeplaatste persoonlijkheden en autoriteiten. (ANP)

SUKARNO GAAT VOORLOPIG NIET NAAR DE PHILIPPIJNEN

DJAKARTA, 11 Dec.: - De reis van president Sukarno naar de Philippijnen is naar Aneta uit welingelichte bron verneemt voorlopig uitgesteld. Sukarno zou Zondag met een speciaal Philippijns toestel naar Manilla vertrekken, vergezeld van zijn echtgenote en kinderen en vertegenwoordigers van verschillende ministeries. (Aneta/ANP)

Boek van de maand

Op onze tafel liggen twee boeken ter nadere kennismaking, het zijn Jan de Hartogs **Stella** en **Goud uit stro** van Ina Boudier-Bakker. Van Stella kunnen wij alleen maar zeggen dat wij het betreuren dat een schrijver met een dergelijk talent zijn krachten verprutst aan een boek met een vijfstuivers romaninhoud.

Het hele boek zegt niets van het begin tot het einde.

Aan de binnenzijde van de omslag staat te lezen dat men dit boek in één ruk uitleest hetgeen men ook werkelijk doet in de hoop op iedere volgende bladzijde een betere inhoud te vinden die gelijke tred houdt met de buitengewoon vlotte en goede manier van schrijven.

Het hele boek is zo leeg als het kleine doosje dat de „schipper" van een getorpedeerde sleper in zijn hand houdt, als hij na het verlaten van zijn schip in de zee ligt te drijven.

Het kleine doosje dat niets anders bevatte dan een simpel strookje papier met de gloedvolle woorden van Stella „I love you"; Stella die een spionne was en die deze man en vele vóór hem de dood indreef.

Veel meer geeft ons het boek Goud uit stro van Ina Boudier Bakker.

De kleine, tere Maria Vuurhouten is de hoofdpersoon in deze goed weergegeven familie-roman.

Het frêle figuurtje van Maria, nietig wegzinkend in haar veel te grote leuningstoel, doet niet verwachten het groot en sterk geestelijk leven waartoe deze vrouw in staat is.

Dit moedige vrouwenhart steeds zijn wegen zoekende in het leven tussen haar man en beide zonen, slaagt er in het goud van een met moeite en geduld verworven wijsheid te spinnen uit het stro van droefheid, dorheid en ontgoocheling.

Van báár zou men kunnen zeggen: „een sterke vrouw, wie zal haar vinden."

Ina Boudier Bakker de vijf en zeventigjarige schrijfster schenkt ons in dit boek voorzeker veel schoons.

Voor U, dames van Aruba

Een lekker hapje

Vandaag een verrukkelijk dessert voor de Zodag en niet moeilijk te maken. Het kost u weinig tijd. Hier volgt dan het recept:

Gevulde pruimen

Benodigd:

- 24 grote pruimen
- 2 kruidnagelen
- ¼ theelepeltje gember
- suiker, zout
- 2 theelepeltjes geraspte sinaasappelschil
- 1 pakje cream cheese
- okkernoten naar verkiezing.

Bereiding:

Kook de pruimen, haal ze uit het sap en laat ze afkoelen. Neem intussen ¼ kop van het sap, voeg kruidnagelen, gember en zout toe; laat dit alles samen ± 10 à 15 minuten zachtjes trekken. Zeef het sap door een doekje en doe het bij de cream cheese, te samen met de geraspte sinaasappelschil. Roer alles goed door elkaar.

De pruimen worden nu ontpit en iedere helft met het mengsel gevuld, waarna men het geheel laat staan om af te koelen.

Om er een echt feestelijk toetje van te maken, kunt u de pruimen op een bedje van sla leggen, het vulsel versieren met een halve okkernoot en in het midden van de schotel, dus als 't ware een hartje vormend, een bergje gesuikerde sinaasappelschil.

SNIJDERS-MEDAILLE VOOR DE PRINS

„Uw meer dan vriendelijke woorden hebben mij bijzonder getroffen. Deze herinnering aan generaal Snijders is voor mij een aansporing zo mogelijk nog meer voor de luchtvaart te doen", zei Z.K.H. Prins Bernhard, terwijl hij met veel belangstelling de gouden C. J. Snijdersmedaille bekeek die hem door dr. ir. M. H. Damme was uitgereikt „voor zijn meeslepende, veelzijdige medewerking aan de ontwikkeling der Nederlandse luchtvaart".

„De diensten die U aan de luchtvaart bewezen hebt en nog bewijst zijn groot en veelzijdig", aldus ir. Damme, voorzitter van het Generaal Snijders-fonds in zijn toespraak. Spr. wees op de luchtreizen die prins Bernhard maakt en die blijk geven van de overtuiging, dat de risico's aan een luchtreis verbonden, niet abnormaal groot zijn en dat zij aanvaard moeten worden. „Wie geen risico's neemt, is een Jan Salie".

De uitreiking van de medaille vond plaats in een buitengewone vergadering van het Generaal Snijdersfonds. Mevrouw de weduwe Snijders en haar dochter alsmede vele vooraanstaande figuren woonden de plechtigheid bij.

PLECHTIGE REQUIEM MIS

Morgen, 13 Dec. half negen vm. zal er een plechtige Requiem Mis worden opgedragen in de St. Franciscus Kerk te Oranjestad voor de overleden president van Venezuela. Deze H. Mis wordt opgedragen in opdracht van de Consul van Venezuela op Aruba.

Irian wederzijds en internationaal gewogen

HET ogenblik, waarop de bijzondere Nederlands-Indonesische conferentie zich moet beraden over het vraagstuk Nieuw-Guinea is gekomen.
Moreel ligt deze zaak gans anders dan enkele jaren geleden de kwestie Indonesië. In Irian is geen sprake van een belangrijke groep intellectuelen, die enigermate zouden kunnen voorzien in een wezenlijk bestuursapparaat. Het is economisch, cultureel en anderszins een der achterlijkste oorden der wereld. Van een nationale bewustwording onder de Irianen, die voor drie kwart nog niet onder bestuur zijn gebracht en in de isolatie van het binnenland voortleven, is vrijwel geen sprake. In ideëel opzicht is hier een grote en mooie ontwikkelingstaak te vervullen, waarvoor een selecte groep Nederlanders roeping gevoelt. Daarnevens houden talrijker Nederlanders het oog op de economische mogelijkheden. Men steunt te dezen op fragmentarische gegevens, die niet onverdeeld gunstig zijn maar toch bepaalde mogelijkheden openlaten. Zowel op landbouwkundig als op mijnbouwkundig terrein zijn er althans kansen, die mede stimulerend kunnen werken op de Nederlandse ondernemingszin. Strategisch-politieke waarde hechten verscheidene deskundigen aan Irian op grond der ervaringen in de laatste wereldoorlog. Uit beperkt Nederlandse gezichtshoek kan men slechts waarde hechten aan (dure) militaire steunpunten in dit gebied, voor zover daar rechtstreekse Nederlandse belangen te verdedigen zijn. Van ruimer Nederlands en Westelijk standpunt bezien maken militaire steunpunten, (mede) ingericht en beschermd in een rustig geadministreerd gebied door een Atlantische mogendheid als Nederland, ginds de algemene positie der verbondenen tegenover de Russische dreiging in een nog niet geconsolideerd Azië belangrijk sterker. In dit algemenere aspect kan voor Nederland mede een belangrijker positie schuilen aan de Atlantische tafel. Men zij zich evenwel bewust van de kwestie der kosten tegenover die der baten en voorts van het feit, dat alsdan overeenkomstige intentie en samenwerking van Amerika een grondvoorwaarde zijn naast die van Australië.

Voor het overige doen zich aan Nederlandse kant ook, bewust of onbewust, gelden restanten van kolonialisme en van wrok over de afloop der Indonesische kwestie: kwade wegwijzers op diplomatieke paden.

IN HET INDONESISCHE kamp wordt het ideële element gevormd door het streven naar verdelging van de overblijfselen van kolonialisme, door het verlangen om de „mede-gekoloniseerde" broeders alsnog te „bevrijden". Economische motieven worden daar waar het voorkomt, minder sterk gevoeld. Alleen al omdat de Indonesiërs nog de handen vol hebben aan het herstel van eigen productie-apparaat en nog over grote expansie-mogelijkheden in eigen land beschikken. Strategisch-politiek koesteren sommigen aan gene zijde wellicht ook de beduchtheid, dat van een Nederlandse „kolonie" zo dicht bij de onrustige Molukken zekere ongewenste politieke uitstraling zou kunnen uitgaan. Voorts zou, zo schijnen sommigen te menen, Indonesië mèt Irian een aantrekkelijker partner zijn voor welke andere mogendheid of groepering van staten ook dan een Indonesische zónder Irian, welke overweging ook bij een „derde koers" haar (potentiële) betekenis zou kunnen hebben. Tenslotte zitten in de Indonesische opvattingen ook een zekere nationalistische, expansie-zucht, bewuste of onbewuste anti-Nederlandse gevoelens, e.d. Bij sommige leiders bovendien vermoedelijk (om met Sjahrir te spreken) een poging om de aandacht van binnenlandse moeilijkheden af te leiden en om het revolutionnaire sentiment de nodige spanning te blijven verschaffen.

Over en weer, maar vooral in Indonesië, waar Sukarno aanstonds na de R.T.C. op propaganda-veldtocht toog, heeft men Irian sterk in de sentiments- en prestige-sfeer getrokken. Dit maakt de zaak er niet eenvoudiger op.

Bovendien draagt dit laatste er mede toe bij, het Iriaanse aspect zelf op de achtergrond te dringen, dat helaas, toch al te weinig spreekt tot het publiek ginds en hier. Uitspraken, welke zogenaamd de huidige volkswil vertolken, dienen inderdaad met enige vaatjes zout genomen te worden. Met vrij eenvoudige middelen kunnen beide partijen in de toegankelijke en min of meer ontwikkelde streken voormannen laten opdraven, die enigerlei volkswil verkondigen. Hebben deze getuigenissen zelfs voor de kuststreken zeer betrekkelijke waarde, drie kwart van de bevolking leeft nog vrijwel geheel geïsoleerd en heeft geen weet van wat er eigenlijk omgaat. Wèl echter is van gewicht, welke status Nieuw-Guinea de meeste kansen op spoedige ontwikkeling verschaft. Het aantal deskundigen (geologen, mijningenieurs, artsen enz.), dat Indonesië bezit en vermag te behouden (vergeleken bij Indonesië's eigen behoefte aan die krachten), de kansen van Indonesië op buitenlandse credieten (vergeleken bij Indonesië's eigen crediet-behoefte) dienen te worden afgewogen tegenover het voor Nieuw-Guinea beschikbare aantal Nederlandse deskundigen en daarvoor aan te trekken Nederlandse crediet. De uitslag van deze vergelijking tussen partijen ten behoeve van Irians belang, lijkt ons niet twijfelachtig.

Maar een principiëler overweging is er nog, gelegen in de uiteenlopende aard der aanspraken zelve van partijen. Den Haag doet geen aanspraak gelden op Irian, omdat dit gebied „bij Nederland behoort". Minister Van Maarseveen heeft uitdrukkelijk de vrije beslissing van een eenmaal ontwikkeld Irian over eigen toekomst aangekondigd. Voor Nieuw-Guinea betekent enigerlei voortgezet bestuur van Nederland, dat het als niet-zelfbesturend gebied de profijten geniet van de beginselen en waarborgen van art. 73 van het Handvest der Ver. Naties. De Indonesiërs echter verklaren, dat de Irianen zich broeders der Indonesiërs gevoelen en zijn. Eenmaal in Indonesië opgenomen, zou Irian deel zijn van een zelfstandige, souvereine staat en niet meer vallen onder die waarborgen. Bovendien: met het zelfbeschikkingsrecht blijkt Indonesië, gezien de recente gebeurtenissen, minder op te hebben dan gewenst ware voor Irian.

De moeilijkheid is echter, dat deze intrinsiek Iriaanse factoren voornamelijk door niet-Irianen bewust te berde kunnen worden gebracht. Zodat men toch weer vervalt in de overwegingen en argumenten van rechtstreeks betrokken partijen. Indien een derde zich zou kunnen uitspreken zou de zaak duidelijker liggen. Maar daarmede zou men op internationaal vlak komen, waarover een volgende maal nader.

TENSLOTTE zijn daar de onderlinge verhoudingen tussen de Unie-partners. Sinds Irian in de actualiteit is getreden, hoort men uit kringen, welke tot dusver nu niet bepaald warm liepen voor de Unie, ernstige bezorgdheid uiten voor de Unie-band. Wij zeiden het reeds eerder: de Unie heeft juist zoveel waarde als de wederpartij bereid is daaraan toe te kennen. Kent zij echter aan de Unie waarde toe als ruilmiddel, dan is voor Nederland de Unie-valuta wel zwaar gedevalueerd.

In de vorm van dreigementen (gelijk van Sutomo) of in de trant van realiteitsbesef (model Yamin) wijst men ook op de mogelijke represailles tegen Nederlandse belangen. Ook wanneer men chantage van de hand wijst, gelijk wij deden, moet men deze feiten in zijn beleid verdisconteren. Overwegend en alles beheersend mogen zij o.i. niet zijn. Indien de gemelde realiteit inderdaad de werkelijkheid is, dan bewijst dit, dat de vergelijking van de vogels in de hand en in de lucht voor Indonesië en Irian niet geheel meer opgaat. Wij nemen aan, dat de meeste Indonesische bewindslieden beseffen, dat voorshands de Nederlandse investaties mede een Indonesisch belang vormen. Van tweeën één: òfwel zij weten dit inzicht in hun beleid tegenover het parlement en in hun greep op de massa door te zetten, òfwel zij kunnen dit niet. In dit laatste geval zou de overmacht der revolutionnaire achterwacht aan het licht treden. Indien die overmacht er (latent) aanwezig is, dan zouden ook bij uitblijven van een botsing over Irian, de Nederlandse belangen op een latente vulkaan leven.

Voor het overige: de voortgaande gisting in Indonesië is duidelijk zichtbaar: in de guerrilla op Celebes, de uitschakeling van vele zelfbestuurders, de onveiligheid op Bali, en in de verbranding van Besoeki's tabaksoogst. Daartegenover staan de maatregelen van de Sultan van Djokja, de recente rede van Hatta tegen het communisme. Sjafruddins moedige verdediging van de lening der Exim-bank tegen uiterst links. Doch wie zal de sterkste blijken in het voortwoekerende gistingsproces? Niemand kan het voorspellen. Op zulke diepliggende sociale woelingen kan één gebaar van buiten, zoals van Nederland inzake Irian wordt verlangd, slechts weinig uithalen. Het zou slechts een palliatief vormen, geen werkelijk geneesmiddel.

INTERNATIONAAL beschouwd biedt het vraagstuk Nieuw-Guinea (Irian) ook talrijke facetten. Men kan zich als mogelijke oplossing een of andere internationale status van Irian voor ogen stellen (b.v. een condominium of een constructie, waarin beheer en souvereiniteit resp. toezicht bij twee of meer verschillende staten berusten). Men kan ook zijn gedachten laten gaan over mogelijke internationale procedures ingeval de onderhandelingen tussen partijen geen oplossing bieden. Een internationale procedure zou theoretisch zowel kunnen uitlopen op een oplossing binnen enig nationaal verband als op enigerlei internationale constructie. Rechtstreekse onderhandelingen tussen partijen zouden theoretisch tot dezelfde uiteenlopende oplossingen kunnen leiden. Doorslag zullen te dezen geven de feitelijke politieke opvattingen en verhoudingen.

Een condominium of een gemeenschappelijke bestuursvoering van Nederland en Indonesië over Irian lijkt ons, gezien bijv. de ervaringen in de Soedan verwerpelijk. Evenals andere ingewikkelde constructies, waarin partners met sterk uiteenlopende doelstellingen deelnemen. Hoezeer dit ook mag leiden tot deling der verantwoordelijkheid. Voor de bevolking zelve leidt dit tot dualisme, tot stagnatie van het bestuur bij rijzende meningsverschillen. Voor de verhouding der behorende staten vloeit hieruit maar conflictstof voort. De crediet-mogelijkheden ten behoeve van een land plegen tenslotte ook niet groter doch eer kleiner te zijn bij ingewikkelde constructies, welke financiers bezwaarlijk kunnen overzien in hun gevolgen.

INDIEN partijen hun ver uiteenlopende standpunten voorlopig handhaven, rijst allicht de vraag of niet derden bij de beoordeling der motieven zouden moeten worden betrokken. Baseren de partijen hun standpunt op rechtsgronden, dan zou men geneigd zijn allereerst te denken aan het Unie-Hof van Arbitrage. Volgens art. 13 lid 2 van het Unie-statuut neemt het Unie-Hof van Arbitrage kennis van rechtsgeschillen, door een der deelgenoten tegen de andere deelgenoot dan wel door beide deelgenoten gezamenlijk aanhangig gemaakt. Moeten alle rechtsgeschillen tussen deelgenoten aan dit Hof worden voorgelegd of mag men desgevallend ook een procedure kiezen buiten het Hof om? Volgens art. 19 behouden beide deelgenoten zich alle rechten voor, die hun volgens het volkenrecht of anderszins toekomen nopens het inroepen van de beslissing van enige internationale rechter of arbiter in die gevallen, waarin het Unie-Hof van Arbitrage naar het oordeel van beide deelgenoten onbevoegd is, dan wel in die gevallen waarin het Hof zich onbevoegd verklaart. Er hoeft dus maar één partij te zijn, welke meent dat het Hof bevoegd is, (terecht of ten onrechte, naar later uit het oordeel van het Hof kan blijken) en de zaak kan voor het Hof komen. Men loopt dan echter in het geval Irian een redelijke kans, dat het Hof zich onbevoegd verklaart. Want aan het eerst geciteerde artikel 13 lid 2 zit een staartje, dat de rechtsgeschillen door het Hof te behandelen, nader preciseert met de woorden: „welke hun grondslag vinden in het Unie-statuut, in enige overeenkomst tussen de deelgenoten, of in gemeenschappelijke regelingen". Het Charter van de souvereiniteitsoverdracht (art. 2) bepaalt wel, dat de kwestie Irian binnen een jaar na de souvereiniteitsoverdracht zal moeten worden bepaald door onderhandelingen tussen Indonesië en Nederland. Maar aanwijzingen omtrent de rechten van Nederland en Indonesië t.a.v. Irian vindt men nergens in het Unie-recht.

Deze kunnen voor Nederland gelegen zijn in grensafbakeningen e.d., voor Indonesië b.v. in beroep op rechten van Tidore, enz. Altemet zaken, gelegen buiten Unie-statuut en andere unie-rechtelijke bepalingen.

Ten andere, zelfs wanneer het Unie-Hof wèl de zaak aan zou vatten, zou men een kans lopen, dat de stemmen zouden staken, waarna een neutrale persoon als bijzonder lid moet worden toegevoegd. Men kan derhalve even goed en beter aanstonds gaan overwegen om een derde rechterlijke of arbitrage-instantie in te roepen.

Indien de wederpartij voor een behandeling als rechtsgeschil hoe dan ook niet mocht voelen, zou men haar vervolgens in overweging kunnen geven een derde (arbiter) te laten oordelen op gronden van recht en billijkheid. Hoewel men in Nederland voor de toevoeging van het element „ex aequo et bono" aanvankelijk nogal terughoudend is geweest, ware in deze tijd zulk gebaar hier toch te maken. In het compromis d'arbitrage, de geschilsomschrijving, kan men nog beperkingen aangeven. Hebben wij het wel, dan voelen de Indonesiërs voor geen van vorengenoemde procedures veel. Het kan echter zijn betekenis hebben deze suggesties te doen en ze mèt de antwoorden te notuleren.

BIJ negatief resultaat van bovenstaande polsingen zal het probleem zich verder vooral op politiek beleidsniveau moeten afspelen. Daarbij is het goed te overwegen, dat het anti-kolonialisme een algemene stroming in Azië is (en in belangrijke kringen in Amerika). Indonesië heeft Nehroe bij diens bezoek aan Djakarta reeds voor zijn standpunt weten in te nemen. Of de strategische factor, door ons de vorige maal in ander verband genoemd, internationaal de waardering heeft waarop men hier te lande soms hoopt, is niet zo heel zeker. Wèl voor Australië doch vermoedelijk niet zozeer voor Amerika. De houding van verscheidene, ook militaire, kringen te dezen is twijfelachtig en op het State Department schijnt nog steeds de neiging aanwezig om in het Oosten te apaiseren, en de Russen (en communisten in de betrokken landen) geen propagandistische aangrijpingspunten te verschaffen. Er is dan ook betrekkelijk weinig kans, dat van die zijde een behandeling op internationaal politiek vlak, in de Assemblée der V.N. b.v. aangemoedigd zal worden. Engeland zal er naar ons voorkomt, ook niet erg warm voor lopen, om aldus een nieuw en diepgaand meningsverschil tussen twee leden van het Commonwealth (ditmaal tussen India en Australië) in het felle licht te stellen. Indonesië van zijn kant schijnt voorshands eveneens voor een internationaal-politieke behandeling weinig geestdrift te tonen. (Ook de U.N.C.I., krachtens haar taak ter R.T.C. omschreven de meest gerede internationale instantie, schijnen de Indonesiërs liever buiten spel te houden). Wellicht wil men ginds pogen door stabilisatie van de binnenlandse toestand buitenlandse beduchtheid als van Australië voor zijn veiligheid (mede gegrond op de labiele situatie in de Archipel) eerst weg te nemen. Misschien ook wil men zich niet gaarne bij voorbaat aan de kansen van een niet geheel te voorspellen internationale beslissing laten binden en liever een claim op Nederland houden. Welke laatste men dan eventueel onder gunstige omstandigheden alsnog hoopt te realiseren.

Mede daarom lijkt het ons niet uitgesloten, dat een aantal Indonesische bewindslieden voorshands met een zekere tegemoetkoming genoegen zou kunnen en willen nemen. Bijv. met een aanbod om tot economische samenwerking tussen Irian en Indonesië te geraken, en om Indonesische commissarissen als waarnemers en desgevallend als adviseurs voor zaken van Indonesisch belang in Irian toe te laten. De tijd is trouwens door omstandigheden wel wat krap geworden voor een volledige regeling van het vraagstuk ten principale. Indonesië zijnerzijds kan zich uiteraard voorbehouden om op de souvereiniteitskwestie terug te komen. Doch dit al hoeft dan Nederland niet te verhinderen om aan de slag te gaan met de exploratie en ontwikkeling van dit gebied en aanstonds het beheer in overeenstemming te gaan brengen met de moderne richtlijnen, welke op het onderhavige stuk in de huidige internationale gemeenschap zijn aanvaard.

„Bolletongersdei" te Bolsward

(Van onze correspondent)

BOLSWARD, Dec. — In het mooie stadje Bolsward is een oude traditie herleefd. Voor het eerst sedert jaren is er verleden jaar weer de z.g. „Bolletongersdei" gehouden, en gezien het succes daarvan werd er thans wederom een dergelijke speciale boerendag georganiseerd. Het succes van deze dag was echter niet zo groot tengevolge van de hevige regen. De bedoeling om deze dag te maken tot een culturele dag voor de boerenbevolking uit het Zuidwesten van Friesland is dan maar ten dele geslaagd.

Op een door de gemeenschappelijke Landbouworganisaties belegde bijeenkomst heeft de staatssecretaris van sociale zaken, dr. A. A. van Rhijn, een rede gehouden over het onderwerp: „Emigratiemogelijkheden voor de landbouwende bevolking." Des middags werd er een show gegeven van de nieuwe Friese costumes. Des avonds werd het nieuwe toneelstuk gegeven „De klok moat foarút" van de bekende Friese schrijver Abe Brouwer.

RUSLAND *en de sport*

STOCKHOLM, 9 Dec.: Volgens de heer Tage Ericsson, voorzitter van de Zweedse Athletiekbond, die een bezoek bracht aan Rusland om te trachten wedstrijden tussen athleten van beide landen te organiseren, wordt de amateursport in de Sowjet-Unie omgezet in een geweldige industrie, onder leiding van de staat. Alles gebeurt er op grote schaal; een voorbeeld daarvan is wel, dat niet minder dan 600 gewapende politieagenten in actie komen, wanneer in het Dynamo Stadion te Moskou een voetbalwedstrijd wordt gespeeld. De sport kost de Russische staat jaarlijks 3.000 millioen roebel, maar op het ministerie van lichamelijke opvoeding en sport is men dan ook van mening dat alles grootscheeps gedaan moet worden.

Het is gehuisvest in een der grootste gebouwen van Moskou en heeft verscheidene honderden employé's in dienst. Iedere taak van sport vormt een afdeling met een eigen administratieve staf.

Een der voetbalofficials vertelde, dat niet minder dan 12.277 teams dit seizoen hebben deelgenomen aan de competitie om de Russische beker. Iedereen was de voorzitter van de Zweedse Athletiekbond behulpzaam geweest bij het verstrekken van inlichtingen, maar hij werd op de voet gevolgd door stenografen, die ieder woord noteerden van de gesprekken, welke hij met Russische officials voerde.

De heer Ericsson bezocht in Moskou verder nog het centrale trainingsinstituut, waaraan 3.000 sportleiders dit jaar hun vierjarige opleiding voltooiden. In andere delen van de Sowjet-Unie bevinden zich nog 13 van dergelijke opleidingsscholen, die samen jaarlijks vele duizenden sportleiders afleveren.

Het instituut te Moskou bevat zalen, groot genoeg om er sprints over 100 meter te houden, alsmede wedstrijden in kogelslingeren en discuswerpen. Het heeft voorts een speciale hygiënische afdeling, waaraan professoren in de physiologie verbonden zijn. Hier worden athleten in observatie genomen teneinde de reacties te kunnen waarnemen bij klimaatsverandering, verandering van voedsel e.d. Weer een andere afdeling ontwerpt de schoenen voor de athleten en geen enkele winkel mag sportschoeisel verkopen, dat niet door deze deskundigen is gecontroleerd.

Het instituut te Moskou huisvest verder een „school voor de verdere ontwikkeling der top-athleten". Ieder jaar worden de 100 beste athleten opgeroepen voor een herscholing van twee jaar. Gedurende deze periode van training worden de kosten van hun levensonderhoud door de staat gedragen.

„Wellicht zal men denken, dat dit tegen de regels van het amateurisme in gaat", zei de heer Ericsson, „maar er is mij geen enkel voorschrift bekend, dat trainingcursussen voor de duur van twee jaar verbiedt. Ik meen echter niet, dat dit systeem aanbeveling verdient, omdat de Russen hiermee het domein van de gewone athletiek te buiten gaan".

De Russische stadions zijn evenredig groots van opzet. Het nieuwe te Leningrad, gebouwd door vrijwilligers, biedt plaats aan 100.000 toeschouwers. Tussen de ingang en het veld is een ruimte van 50 meter breed met beeldhouwwerken, planten en watervallen. Het Dynamo Stadion te Moskou, dat 80.000 personen kan bergen, is bijna even groot. Het omvat drie voetbalvelden, een ijsbaan, 10 tennisbanen, zes banen voor basket ball, vier zalen voor worstelen en boksen en voorts restaurants en ontspanningsgelegenheden. Maar de toegangsprijzen zijn dan ook allesbehalve laag. Ze variëren van 10 tot 15 Roebel waarvan de staat 10% opeist als vermakelijkheidsbelasting. Bij de stadions bevinden zich geen tourniquets, maar te Moskou houden 600 politie-agenten er toezicht op, dat niemand zonder betalen naar binnen gaat.

Dit jaar heeft de staat een campagne ter bevordering van de netheid op touw gezet om de stadions schoon te houden. Geen sigarettenpeukjes of vodjes papier ontsieren de tribunes na afloop van een wedstrijd, maar, zo vervolgde de heer Ericsson, in Sowjet-Rusland is dan ook haast geen chocolade of andere snoeperij te koop.

In tegenstelling tot de stadions zagen de sportvelden van de verschillende scholen er slecht onderhouden uit.

Tijdens zijn bezoek aan de Russische hoofdstad vroeg de heer Ericsson, of hij zich in geheel Moskou vrij mocht bewegen. Het antwoord was: Wie zou u tegenhouden? Voorts was het hem toegestaan foto's te maken van de stadions, maar niet van de straten van de stad en voorwaarde was, dat hij de films in Moskou zou laten ontwikkelen alvorens hij het land verliet. De heer Ericsson was ietwat verbaasd te horen, dat alle sportleiders een cursus moeten volgen in de communistische leer, en zijn verbazing nam toe, toen hij vernam, dat granaatwerpen een officieel erkende sport voor vrouwen in Rusland is. Op zijn vraag waarom, haalden zijn gidsen slechts de schouders op. (ANP)